

Горбатюк Микола, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Horbatiuk Mykola, Ph.D. in Historical Sciences, Senior Research Scientist of the Department of Theory and History of Political Science of I. F. Kuras Institute of Political and Ethno-National Research of the National Academy of Sciences of Ukraine

ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ВИПРОБУВАННЯ ВІЙНОЮ

DECENTRALIZED LOCAL SELF-GOVERNMENTS IN UKRAINE: THE TEST OF WAR

Реформа органів місцевого самоврядування та децентралізації влади вважається однією із найголовніших та найуспішніших реформ в Україні, розпочатих після Революції Гідності 2014 р. При цьому позитивну оцінку реформі дають як українське суспільство та українське експертне середовище, так і наші закордонні партнери. Так, у листопаді 2022 р. 76,5% опитаних українців вважало, що реформування місцевого самоврядування та децентралізацію влади потрібно продовжувати [3]. На Міжнародній конференції з питань відновлення України в Лугано 2 липня 2022 р. Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що реформа децентралізації «це успіх» і що «децентралізація та цифровізація зробили Україну сильнішою» [2]. Більше того, Європейський парламент у своїй резолюції від 2 лютого 2023 р. щодо підготовки Саміту Україна-ЄС, наголошував, що «децентралізація та сильне місцеве самоврядування стали наріжним каменем української демократії та є важливим фактором стійкості України під час війни» [1].

Напередодні повномасштабного вторгнення Росії 24 лютого 2022 р. українські громади виявилися значно міцнішими у матеріальному, фінансовому та управлінському плані, ніж вони були до початку реформи. Цьому посприяла низка факторів. Зокрема децентралізація зробила територіальні громади фінансово спроможними завдяки прямим державним субвенціям (освітній, медичній) та можливості наповнювати власні бюджети за рахунок місцевих податків, частини ПДФО та акцизів на пальне і алкогольну продукцію, а також зборів за надання адміністративних послуг. Маючи доволі великі бюджети та ефективні системи оповіщення громади у перші дні війни змогли створити загони територіальної оборони та влаштувати блокпости. Завдяки горизонтальним зв'язкам, що виникли між громадами різних регіонів України в результаті довготривалої співпраці, ОТГ, що перебували в зоні бойових дій чи були деокуповані, у кризовий період змогли отримати допомогу від своїх партнерів з тилкових

регіонів. Згодом ця підтримка посилилася і за рахунок гуманітарної допомоги від партнерських муніципалітетів із-за кордону.

Реформа децентралізації, надавши місцевому самоврядуванню реальну автономію, створила серйозну систему протидії російській агресії, оскільки дореформена громіздка 4-рівнева система взаємодії Київ-область-район-сільська рада була замінена на 2-рівневу Київ-ОТГ. На окупованих територіях російська адміністрація зіткнулася із проблемою, коли контроль над обласним чи районним центром не забезпечував контроль над адміністративними одиницями нижчого рівня. Спроби призначення свого «гауляйтера» над областю чи районом для росіян не мали успіху, оскільки в результаті реформи була змінена система вертикальних зв'язків, і ті ниточки, що раніше єднали громаду з районним та обласними центрами тепер пролягали від громади безпосередньо до Києва. Війна показала, що самоврядна модель управління більш ефективна. З 57 голів ОТГ Чернігівської області після початку повномасштабного вторгнення військ РФ практично всі залишилися на своїх місцях і виконували свої функції. На противагу цьому з 5 голів РДА 2 голови – Чернігівської і Новгород-Сіверської райдержадміністрацій (тобто 40%) залишили свої робочі місця і евакуювалися, чим фактично обезголовили систему державного управління на місцевому рівні [4].

Завдяки запровадженню реформою змін в умовах війни громади змогли доволі успішно виконувати свої звичні функції: забезпечувати базові потреби населення; керувати роботою комунальних підприємств та установ; надавати послуги ЖКГ; організовувати соціальне забезпечення населення; координувати видачу гуманітарної допомоги. Водночас, у тилкових регіонах до звичних функцій додалися і нові: надання притулку величезній кількості внутрішньо переміщених осіб; релокація підприємств із зони бойових дій; забезпечення допомоги військовим підрозділам тощо.

Водночас, війна створила низку викликів реформі децентралізації.

Зміна регіонального поділу України. У результаті бойових дій та окупації частини території звичні економічні та соціокультурні зв'язки були зруйновані, а регіональний поділ України змінився. Наразі існує декілька типологій, але практично всі вони зводяться до виділення на території України 4-х макрорегіонів, що мають сформовані війною характерні риси:

- Окуповані території – Україна їх не контролює; органи місцевого самоврядування контролюються окупаційною владою; відсутність достовірних даних про безпеку мешканців.
- «Фронтір» (прифронтові території) – має такі ознаки: фізична небезпека для мешканців; зменшення кількості населення; припинення діяльності ОМС або зменшення їх можливостей; припинення або зменшення ділової активності.

- «Центр» – значно менша фізична небезпека для мешканців; стала кількість населення (втрати внаслідок виїзду компенсувалися за рахунок ВПО); незначне зменшення економічних показників.
- «Тил» – переважна частина Заходу України з такими ознаками: низький рівень фізичної небезпеки; збереження або зростання (за рахунок ВПО) довоєнної кількості населення; тенденції до зростання ділової активності за рахунок релокації підприємств зі Сходу та Півдня України.

Новий регіональний поділ є серйозним викликом для реформи децентралізації, оскільки змінює баланс бюджетів громад у різних макрорегіонах, створює передумови для нерівномірності розвитку різних регіонів, ставить перед ОМС нетипові завдання, до яких вони переважно неготові.

Зниження/втрата фінансової спроможності громад через скорочення бюджетів. Цей виклик торкнувся практично усіх громад, але різною мірою. Зокрема, усі громади постраждали у перші місяці війни через скасування акцизів на пальне та зниження ділової активності. Найбільше від зменшення податкової бази постраждали громади «фронтиру» через виїзд населення та призупинення діяльності підприємств. Водночас, місцеві бюджети отримали неочікувано великі надходження від ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців, що в сумі із стабільним надходженням трансфертів з держбюджету підвищило їх стійкість. Ефективний у мирний час принцип «гроші йдуть за людиною» наразі є причиною нерівномірного наповнення бюджетів громад у різних макрорегіонах, а це в свою чергу потребує внесення змін у Бюджетний кодекс.

Демографічні зміни. Громади вже зараз починають відчувати брак трудових ресурсів, викликаний значною міграцією як в межах країни так і закордон, а також через мобілізацію чоловіків та незворотні і санітарні військові втрати. Крім того, відтік людей працездатного віку призвів до того, що громади «старішають», стають більш залежними від підтримки держави.

Економічні виклики полягають перш за все у зміні звичного економічного укладу багатьох громад в результаті знищення /пошкодження бюджетоутворюючих підприємств, зміни логістичних ланцюжків, наростаючої залежності від підтримки держави та міжнародних донорських організацій тощо. Значний вплив на економічну ситуацію у громадах має мораторій на підвищення тарифів ЖКГ, який створює негативні умови для функціонування підприємств галузі.

Значним викликом для функціонування органів місцевого самоврядування у прифронтовій зоні залишається **організація роботи**

місцевих рад, яка часто порушується через відсутність кворуму (частина депутатів виїхала за межі громади або закордон). Відкритим залишається питання про долю депутатів, обраних від заборонених проросійських партій та про легітимність прийнятих ними рішень (у багатьох громадах на Сході та Півдні України вони становлять більшість у місцевих радах).

Особливу увагу і занепокоєння з боку експертного середовища викликають **тенденції до централізації** державного управління в Україні, що виявилися перш за все у призначенні місцевих військових адміністрацій. Вони є цілком закономірним явищем в умовах військового стану, особливо в місцях, де виборні органи місцевого самоврядування не можуть виконувати свої функції через бойові дії. Але спроби встановити військові адміністрації в громадах, далеко від лінії фронту, наштотувалися на спротив виборних органів влади. Наразі важливим завданням є удосконалення законодавчої основи роботи місцевих військових адміністрацій, визначення переліку підстав відсторонення голів ОТГ та призначення військової адміністрації.

Військові дії певною мірою актуалізували потреби реформи децентралізації, що існували ще в довоєнні часи:

- завершення реформи децентралізації і надання їй конституційної основи;
- остаточний розподіл повноважень між центром і ОМС та між ОМС різних рівнів (у т.ч. прийняття рішення про ліквідацію обласних та районних державних адміністрацій та про необхідність продовження існування районних рад);
- забезпечити адміністративний нагляд для забезпечення законності місцевих актів (шляхом запровадження інституту префектів);
- підвищення рівня кваліфікації кадрів ОМС тощо.

Підводячи підсумок хочемо наголосити, що реформа децентралізації продемонструвала свою ефективність як у мирний, так і у військовий час. Наразі головним завданням для державної влади, місцевого самоврядування і громадського сектора – не втратити її досягнення.

Список використаних джерел

1. European Parliament resolution of 2 February 2023 on the preparation of the EU-Ukraine Summit. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0029_EN.html
2. Keynote speech by President von der Leyen at the opening ceremony of the Ukraine Recovery Conference. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/e%20n/speech_22_4302
3. Місцеве самоврядування та територіальна організація влади (в контексті широкомасштабного російського вторгнення): результати соціологічного дослідження. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Presentation_AllUkrainian_2022_UKR.pdf
4. На часі – Децентралізація в умовах війни. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=aMvZBIDdHsk>

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

«ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ПОЛІТИЧНОЇ Й ДУХОВНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»

1-2 червня 2023 року

м. Переяслав (Україна)

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
«ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ПОЛІТИЧНОЇ
Й ДУХОВНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА»

MATERIALS
of the International Scientific Conference
«EUROPEAN GUIDELINES FOR THE POLITICAL AND
SPIRITUAL CONSOLIDATION OF UKRAINIAN SOCIETY»

1-2 червня 2023 року / June 1-2, 2023

м. Переяслав (Україна) / Pereiaslav (Ukraine)

УДК: 314/316(477:4):[130.123.4+327.8

П 63

Європейські орієнтири політичної й духовної консолідації українського суспільства:
матер. міжнар. наук.-практ. конф. Переяслав (Київська обл.): Домбровська Я. М., 2023.
122 с.

*Рекомендовано Вченою радою Університету Григорія Сковороди в Переяславі,
протокол № 11 від 29.06.2023 р.*

Редакційна колегія: Коцур В. В., доктор історичних наук, професор, Дем'яненко Б. Л., доктор політичних наук, професор, Дудар В. Л., кандидат історичних наук, доцент, Дем'яненко В. М., кандидат політичних наук, доцент, Прядко Т. П., кандидат політичних наук, доцент, Рубан А. О., кандидат філософських наук, доцент, Остапчук О. О., старший лаборант.

Збірник матеріалів сформовано за результатами міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири політичної й духовної консолідації українського суспільства», яка відбулася 1-2 червня 2023 року на базі Університету Григорія Сковороди в Переяславі за підтримки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса та міжнародних партнерів з Литви, Молдови, Польщі, Туреччини. Збірник уміщує тематичні статті, присвячені аналізу різних чинників, які впливають на процеси консолідації українського суспільства в контексті європейської стратегії розвитку України.

Усі матеріали подаються в авторській редакції. За зміст і якість поданих текстів відповідальність несуть автори. Використання текстів або частин тексту можливе тільки за умови посилання на даний збірник та автора тексту.

© Автори статей, 2023

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2023

UDC: 314/316(477:4):[130.123.4+327.8

P 63

European guidelines for the political and spiritual consolidation of Ukrainian society:
mater. of internat. scientific-practical conf. Pereiaslav (Kyiv region) : Dombrovska Ya. M., 2023.
116 p.

*Recommended by the Academic Council of the Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,
protocol № 1, 29.06.2023*

Editorial board: **Kotsur V. V.**, Doctor of Historical Sciences, Professor, **Demyanenko B. L.**,
Doctor in Political Sciences, Professor, **Dudar V. L.**, PhD in Historical Sciences, Assoc. Prof.,
Demyanenko V. M., PhD in Political Sciences, Assoc. Prof. **Pryadko T. P.**, PhD in Political
Sciences, Assoc. Prof., **Ryban A. O.** – Ph.D. in Philosophical Sciences, Assoc. Prof.,
Ostapchuk O. O., senior laboratory assistant

The collection of materials was formed based on the results of international scientific-practical conference «European guidelines for the political and spiritual consolidation of Ukrainian society», which took place on June 1-2, 2023 at Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav with support of Kuras Institute of Political and Ethnic Studies and international partners from Lithuania, Moldova, Poland and Turkey. The collection includes thematic articles dedicated to the analysis of various factors that influence the processes of consolidating Ukrainian society in the context of the European development strategy of Ukraine.

All materials are presented in their original author's version. The authors are responsible for the content and quality of the texts provided. The use of texts or parts of texts is only permissible with proper attribution to this collection and the author of the respective text.

© Authors of articles, 2023

© Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 2023

ЗМІСТ

Сулятицька Тетяна АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	10
Маркітантов Вадим, Ситнік В. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВРЕГУЛЮВАННІ СЕПАРАТИСТСЬКИХ КОНФЛІКТІВ	13
Волянук Ольга ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ВІЙНИ НА ШЛЯХУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ	17
Горбатенко Ірина ЧИННИКИ СОЛІДАРНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	20
Коцур Віталій, Грига Олексій ТАКТИКА ВЕДЕННЯ БОЇВ УГРУПОВАННЯМ ВАГНЕР В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	24
Коцур Леся, Казаков Олег ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИКО-ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЗАХОДУ ПІСЛЯ 2014	26
Рубан Алла, Ковальчук Володимир СВОБОДА ЯК КОНСОЛІДУЮЧА ЦІННІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	30
Бабкіна Ольга, Науменко Марина СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	33
Новородовський Валерій РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	38
Остапенко Марина ЧИННИКИ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	43
Руда Леся ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	46
Слінченко Лариса, Ворона Поліна РАДА ЄВРОПИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ (1991–2011)	49

Снігирь Олена КУЛЬТУРНО-ПОЛІТИЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ НАЦІЇ: УКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ	53
<hr/>	
Віннічук Ольга ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК «СУСПІЛЬСТВА РИЗИКІВ»	57
<hr/>	
Войтенко Юрій, Родякін Сергій ОПОЗИЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВЕКТОРУ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: РЕФЛЕКСІЯ МОТИВІВ	60
<hr/>	
Войтенко Юрій, Ляшенко Марія ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУРСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	63
<hr/>	
Дем'яненко Віра, Аміров Ілля МІЛІТАРИЗАЦІЯ МОЛОДІ ЯК РИСА НЕОНАЦІЗМУ В СУЧАСНІЙ РФ	66
<hr/>	
Ляшенко Олексій ДЕРЖАВНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМА СТАТУСУ КРИМУ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	69
<hr/>	
Майборода Олександр ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: НАМИРИ І РЕАЛІЇ...	74
<hr/>	
Дмитренко Олена ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР КОНСОЛІДАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	78
<hr/>	
Рубан Алла, Бабаєв Сеймур ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	81
<hr/>	
Сліпенюк Василь ЗАХИСТ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	84
<hr/>	
Бойко Оксана НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ	86
<hr/>	
Вонсович Сергій НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ В УМОВАХ ЗМІНИ СТРАТЕГІЧНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	90
<hr/>	

Дем'яненко Борис ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАГАЛЬНІЙ КОМПОЗИЦІЇ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	94
Козерод Олег СУЧАСНА ЄВРЕЙСЬКА ГРОМАДА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (2014–2022): СТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	99
Яремчук В'ячеслав КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ВИРІШАЛЬНИЙ ЧИННИК ПЕРЕМОГИ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ ТА УСПІШНОГО ЗАВЕРШЕННЯ ПРОЦЕСУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	103
Горбатюк Микола ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ВИПРОБУВАННЯ ВІЙНОЮ	107
Калюжка Наталія РОЛЬ МІСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	111
Мороз Наталія ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	114
Гордієнко Михайло ПОЛІТИЧНА ОСВІТА МОЛОДІ ЯК АЛГОРИТМ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	116

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ПОЛІТИЧНОЇ Й ДУХОВНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

**EUROPEAN GUIDELINES FOR THE POLITICAL AND SPIRITUAL
CONSOLIDATION OF UKRAINIAN SOCIETY**

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
Переяслав, 1-2 червня 2023 року
Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. Відповідальність за зміст статей, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Тексти друкуються в авторській редакції. Редакція тексти не рецензує та не повертає.

Комп'ютерний набір: О. О. Остапчук
Комп'ютерна верстка: Я. М. Домбровська

Адреса редакції: вул. Сухомлинського, 30
м. Переяслав, Київська обл.
08400

Підписано до друку 26.06.2023
Формат Формат 60x84 1/8. Гарнітура Arial; Arial Narrow, колонтитули Calibri Light.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 6.2.
Наклад 50 прим. Зам. 15/06
Виготівник ФОП Домбровська Я. М.,
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 6366 від 22.08.2018 р.
08055, Київська обл., Макарівський р-н., с. Вільне, вул. Чапаєва 16а.
✉: devis519@ukr.net